

تیراندازی حرفه‌ای در گردان‌های حرفه‌ای

مهدی رمضانی^۱

دریافت: ۱۳۹۷/۱۰/۰۶

پذیرش: ۱۳۹۸/۱۲/۲۳

چکیده:

گردان‌های حرفه‌ای بر مبنای تهدیدات جدید طراحی شدند. این گردان‌ها به دلیل امکانات و تجهیزات پیشرفته دشمن، باید در وقوع بحران به‌طور خودکفا و بدون اتکا به رده بالاتر اقدامات آفندی و پدافندی را در حدود واگذاری به اجرا در آورند. یکی از نیازهای مهم این گردان‌ها، اجرای تیراندازی با دقت به طرف اهداف می‌باشد که این امر باعث صرفه‌جویی در مهمات و از بین بردن دشمن و یا تضعیف روحیه آنان می‌گردد. باید توجه داشت که در مقابله با هدف‌های مختلف، حرکات فردی و تکنیکی فن تیراندازی مهم بوده و چنانچه بدون توجه به نکات و ریزه‌کاری‌های این فن بخواهیم در روز و شب به اجرای تیراندازی بپردازیم، موفق نخواهیم بود؛ و برای رسیدن به این امر مهم به بررسی نحوه آموزش تیراندازان حرفه‌ای در این مقاله پرداخته شده است.

هدف از این تحقیق راه‌های رسیدن به آموزش تیراندازان حرفه‌ای برای گردان‌های حرفه‌ای می‌باشد و اهمیت موضوع از این لحاظ حائز اهمیت می‌باشد که تیراندازان این پاسگان بتوانند با شلیک هر گلوله به کشتن، زخمی کردن و یا تضعیف روحیه دشمن دست پیدا نمایند. در پایان تحقیق با شیوه تحلیلی موضوع به نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادات اقدام شده است.

واژگان کلیدی: تیراندازی، تیراندازی حرفه‌ای، گردان حرفه‌ای.

۱- عضو هیئت علمی دانشگاه افسری و تربیت پاسداری امام حسین (ع).

مقدمه

سلاح به عنوان ابزار دفاعی و بعد از حمله دشمن به عنوان ابزار تهاجمی اهمیت خود را در حفظ کشور برای همگان مشخص کرده است. اما آنچه در مورد استفاده از سلاح باید رعایت کرد این است که کارایی یک ارتش کارآمد تنها به دلیل بهره‌مندی از سلاح‌های پیشرفته نیست، بلکه تبحر نیروها در به‌کارگیری این سلاح‌ها در شرایط مختلف و تیراندازی با دقت و هدفمند می‌باشد. اگر هر عملی را بخواهید به نحو مطلوب انجام شود، باید هنر و فنون آن را آموخت تا به هدف تعیین‌شده دسترسی پیدا کرد. در به‌کارگیری سلاح آنچه مهم‌تر از استفاده آن است، آشنایی با فنون صحیح تیراندازی است، یعنی تیرانداز بتواند با کسب و آموختن فنون، مهارت در تیراندازی را افزایش داده و با شلیک یک تیر به اهداف موردنظر دست پیدا کند و این مستلزم این نکته است که یک تیرانداز باید آگاهی کافی از اصول تیراندازی، نکات ایمنی در به‌کاربردن سلاح، نکات کلیدی آن‌ها، چگونگی به‌کارگیری سلاح در شرایط مختلف و ... داشته باشد.

بر همه لازم است که با آموزش صحیح تیراندازی و تمرینات مستمر همراه با بینش اسلامی و آگاهی سیاسی تهدیدات و فعالیت‌های دشمنان و مزدوران آن‌ها را بی‌اثر نموده و ضربه سنگین بر پیکر او وارد آورند.

یکی از درس‌هایی که می‌توان از جنگ حزب‌الله لبنان اتخاذ کرد، نحوه بهره‌گیری و استفاده مناسب از سلاح‌های نظامی است. حزب‌الله لبنان از نظر سلاح و مهمات در مقابل اسرائیل کاملاً نابرابر به نظر می‌رسید، اما شیوه و فنون استفاده از سلاح‌های حزب‌الله آن‌چنان متبحرانه صورت گرفت که از نظر روانی بافت نظامی اسرائیل را به هم ریخت.

به عنوان مثال نظامیان اسرائیلی حدود چهار مرحله اقدام به عملیات هلی‌برن در جنوب لبنان و بعلبک کرده بودند، اما هنوز چتربازهای اسرائیلی روی زمین فرود نیامده بودند که مقاومت سر می‌رسید و تعدادی از آن‌ها را کشته، زخمی و عده‌ای هم فرار می‌کردند. این موفقیت حزب‌الله نشان می‌دهد که نیروها به‌صورت حرفه‌ای از سلاح خود استفاده می‌کردند (کرمانی، ۱۳۶۶: ۶).

در حال حاضر به دلیل تشکیل گردان‌های حرفه‌ای، احساس می‌شود که تمامی پایوران این گردان‌ها باید بر مهارت تیراندازی مسلط شده تا علاوه بر صرفه‌جویی در مهمات، توان رزمی یگان را افزایش دهند.

در این مقاله سعی شده است که الگوی جامع و کاملی برای یک تیراندازی حرفه‌ای ارائه شود تا با به‌کارگیری این اصول در گردان‌های حرفه‌ای، نیروها بتوانند حداکثر بهره‌برداری را از تیراندازی بنمایند.

هدف تحقیق:

بررسی تیراندازی حرفه‌ای در گردان‌های حرفه‌ای

سوال تحقیق:

تیراندازی حرفه‌ای در گردان‌های حرفه‌ای چگونه است؟

تعاریف

تیراندازی^۱

تیراندازی یعنی شلیک^۲ گلوله و پرتاب تیر (صدری‌افشار، ۱۳۸۱: ۴۱۳).

تیراندازی حرفه‌ای

منظور از تیراندازی حرفه‌ای ارائه الگویی است که یک تیرانداز بتواند با به‌کارگیری آن در صحنه نبرد با استفاده از کمترین مهمات و با حفظ جان خود به اهداف از پیش تعیین‌شده دست پیدا کند و مأموریت واگذاری را به نحو احسن اجرا نماید.

گردان^۳

واحد نظامی شامل چند گروهان (معمولاً سه گروهان) (صدری‌افشار، ۱۳۸۱: ۱۰۶۳).

-
- 1- firing
 - 2- volley
 - 3- battalion

گردان، یگانی است که از یک گروهان ارکان و دو یا سه گروهان یا آتشبار تشکیل شده است. گردان ممکن است بخشی از هنگ یا تیپ بوده و فقط عهده‌دار وظایف تاکتیکی باشد و یا ممکن است یگانی مستقل بوده وظایف تاکتیکی و اداری را هر دو به عهده داشته باشد (رستمی، ۱۳۷۸: ۶۶۷).

حرفه‌ای

شغلی که لازمه آن آموزش، تحصیلات، تجربه، خردمندی و هوش است. به منظور اینکه وظایفی که به‌طور منطقی به فرد واگذار می‌گردد، انجام دهد (رستمی، ۱۳۷۸: ۳۵۴).

گردان‌های حرفه‌ای

گردان‌هایی هستند خودکافی، خودمحمور و از نیروهای حرفه‌ای تشکیل شده است که در استفاده از ادوات جنگی خبره هستند و در شرایط بحرانی می‌توانند تصمیمات سرنوشت‌سازی را اتخاذ نمایند.

گردان‌های حرفه‌ای

با بررسی ارتش‌های کلاسیک (گردان‌های رزمی، گردان‌های تکاور، گردان‌های ویژه) گردان‌های حرفه‌ای در حد گردان‌های ویژه که بتوانند در عملیات کلاسیک و عملیات‌های نامنظم که به آن نامتقارن نیز می‌گویند، عمل نمایند، تشکیل شد (الماسی، مصاحبه). گردان‌های حرفه‌ای دارای سابقه طولانی نیستند و بعد از حمله آمریکا به افغانستان و عراق و نوع جنگ پیشروی به عنوان نبرد نامتقارن تشکیل شدند.

سازمان گردان‌های حرفه‌ای در کشور بر مبنای تهدیدات جدید طراحی شدند. هدف و منظور به‌کارگیری آن‌ها در صحنه‌های جنگ آینده و مأموریت آن‌ها، حفظ و تقویت آمادگی دائمی و مستمر عملیاتی، پیشروی به سمت دشمن، انهدام، تصرف و پاک‌سازی مواضع او در عملیات هجومی و مراقبت و حفاظت از منطقه واگذاری، متوقف‌کردن، عقب‌راندن هجوم دشمن و ترمیم رخنه‌های ایجادشده در عملیات دفاعی می‌باشد (ستاد مشترک سپاه: ۲).

یکی از دلایل مهم تشکیل گردان‌های حرفه‌ای این است که برای جنگ آینده نباید مانند عراق به‌صورت منظم وارد عمل شد، بلکه جنگ به‌صورت نقطه‌ای است و امکان درگیری در

هر کجا و در هر منطقه با دشمن وجود دارد، لذا باید نیرویی تربیت کرد و آموزش‌هایی را ببیند که بتوانند در هر نقطه و هر مکان موفق به انجام مأموریت شوند.

ویژگی‌های تیرانداز حرفه‌ای

- ۱- قادر است از مسافت دور دشمن را هدف قرار دهد.
- ۲- برای حفظ جان و نزدیک‌شدن به دشمن، از اصول استتار، اختفا و پوشش به خوبی استفاده می‌کند.
- ۳- در مأموریت‌های گشتی رزمی، شناسایی، کمین، تأمین و... می‌تواند نقش مؤثری داشته باشد.
- ۴- قادر است با کمترین مهمات، بیشترین نتیجه را به دست آورد.
- ۵- در روز، شب، شرایط آب‌وهوایی نامناسب و زمینه‌ای مختلف می‌تواند با دقت اهداف را مورد اصابت قرار دهد.

نقش تیراندازان حرفه‌ای در مأموریت‌ها

- ۱- در عملیات هوابرد، اکثر نیروها که توسط هواپیما در پشت خطوط دشمن پیاده می‌شوند، تیراندازان ورزیده و حرفه‌ای هستند.
- ۲- در عملیات هلی‌برد، اکثر نیروها که توسط هلی‌کوپتر در ارتفاعات صعب‌العبور پیاده می‌شوند، تیراندازان ورزیده و حرفه‌ای می‌باشند.
- ۳- در عملیات دریایی، اکثر تکاوران دریایی که در ساحل دشمن پیاده می‌شوند، تیراندازان ورزیده و حرفه‌ای می‌باشند.
- ۳- در عملیات منظم و نامنظم زمینی در ارتش‌های حرفه‌ای، اکثر نیروهای پیاده در خط مقدم جبهه که عمده‌ترین نیروهای رزمنده زمینی را در مقابل دشمن تشکیل می‌دهند، تیراندازان ورزیده و حرفه‌ای هستند.

عوامل مؤثر در تیراندازی حرفه‌ای:

۱- فرد تیرانداز ۲- سلاح ۳- هدف^۱

۱- فرد تیرانداز

فرد تیرانداز باید کلیه فنون و هنر موردنیاز تیراندازی حرفه‌ای، تیراندازی به اهداف ثابت و متحرک، سریع جابجای نمودن خود، استفاده از تجهیزات جانبی و تیراندازی در شرایط جوی مختلف و همچنین در روز و شب را یاد گرفته و همواره با تمرینات مداوم خود را برای اجرای مأموریت آماده نگه دارد و عدم موفقیت در این امور موجب صدمات جانی و در نهایت منجر به کشته شدن شده و ممکن است مأموریت را با مشکل مواجه کند.

خصوصیاتی که یک فرد تیرانداز باید آن‌ها را در جوهره خود داشته باشد و یا اینکه از طریق آموزش آن‌ها را تقویت و یا کسب نماید، عبارتند از:

الف) خصوصیات فردی

این خصوصیات که ذاتی است و از طریق آموزش می‌توان آن‌ها را تقویت نمود، عبارتند از:

۱) باایمان، شهادت طلب، مبتکر، چالاک و شجاع باشد.

۲) دارای شرایط بدنی مناسب بوده و دارای گوش تیز و دید خوب در شب باشد.

۳) دارای اعصاب آرام و از جهت تیزهوشی، استعداد و تصمیم‌گیری به موقع و به جا معروف باشد (معاونت آموزش نیروی زمینی سپاه، ۱۳۸۱: ۱).

ب) خصوصیات مهارتی

علم مهارت تیراندازی، هنری است که وابسته به مسائل تکنیکی و تاکتیکی می‌باشد و فرد تیرانداز باید از راه آموزش به آن‌ها دسترسی پیدا نماید که این مهارت‌ها عبارتند از:

۱) پرورش بدنی

۱- objective

۲) پرورش روحی روانی

۳) پرورش تکنیکی^۱

۴) پرورش تاکتیکی^۲ (مجله جنگ‌افزار، ۱۳۸۴: ۲۲).

پ) خصوصیات رفتاری

این خصوصیات وابسته به مسائل تکنیکی بوده و فرد تیرانداز از راه آموزش آن‌ها را فرامی‌گیرد. این خصوصیات عبارتند از:

۱) آشنایی با سلاح

۲) آشنایی عملی با عملکرد سلاح

۳) آشنایی با مسائل ایمنی

۴) آشنایی با انواع مهمات و چگونگی نگهداری آن (نعمتی، ۱۳۸۳: ۸۲).

۵) آشنایی با استتار، اختفا و پوشش

۶) استفاده مناسب از تجهیزات انفرادی

۷) آشنایی با راه‌های فریب دشمن

۸) آشنایی با انواع وضعیت‌ها و حالات تیراندازی (معاونت آموزش نیروی زمینی سپاه،

۱۳۷۷: ۵۴)

۹) آشنایی با GPS، قطب‌نما، نقشه، انواع دوربین‌ها و وسایل ارتباطی

۱۰) آشنایی با انواع مواضع

۲- سلاح

استفاده از سلاح به دو عامل بستگی دارد: الف- ویژگی‌های سلاح ب- مهمات

الف) ویژگی‌های سلاح

۱- technique

۲- tactical

- ۱) خوش دست باشد.
- ۲) دارای دستگاه نشانه روی دید در روز و شب باشد.
- ۳) دقت در تیراندازی داشته باشد.
- ۴) دارای برد مناسب باشد.
- ۵) از سرعت اولیه گلوله بالایی برخوردار باشد.

ب) مهمات:

مهمات مصرفی سلاح باید دارای تنوع، پایداری مناسب در انبارداری طولانی، عدم فاسدشدن در شرایط جوی مختلف، دقت تیر، جنس مناسب آلیاژ سر گلوله، باروت مرغوب، نفوذ مناسب در اشیاء، قدرت کشندگی و ثبات و پایداری تیر باشد (مصطفوی، حاتمی، ۱۳۸۴: ۲۰).

۳- هدف

هدف یکی از عوامل مؤثر در اجرای تیراندازی دقیق می باشد. اهداف کوچک، اهداف متحرک، اهداف لحظه ای، هیچ گاه به تیرانداز این اجازه را نمی دهد که مانند اهداف بزرگ، ثابت و دائمی تیرهای او به هدف اصابت نماید. لذا شایسته است افراد مسلح همواره آمادگی درگیری با اهداف کوچک، متحرک و لحظه ای را داشته باشند. از این جهت تداوم تیراندازی، ممارست در به کارگیری سلاح بیش از پیش یادآوری می گردد.

انواع هدف:

الف) اهداف ثابت

این گونه اهداف به صورت ثابت و ابتکاری تهیه می گردند و برای مشخص نمودن مهارت تیرانداز و نمره دادن به تیرانداز مورد استفاده قرار می گیرند و به شکل خال سیاه (سیل) تهیه می گردند. بعضی از مواقع، اهداف ثابت نشان دهنده عملیات گروگان گیری و آدم ربائی می باشد که تیرانداز باید دقیق به مهاجم تیراندازی نماید.

ب) اهداف متحرک

این‌گونه اهداف به‌صورت متحرک ساخته می‌شوند که فرد باید به هدف متحرک تیراندازی نماید تا در موقعیت واقعی که قرار گرفت، بتواند هدف و مهاجمین مسلح را مورد اصابت قرار دهد.

پ) اهداف تهدیدکننده

این‌گونه اهداف همیشه برای تیرانداز یک تهدید حساب می‌شوند و تیرانداز باید با توجه به نوع تهدید نحوه شلیک کردن و محل اصابت گلوله را محاسبه کند (معاونت آموزش ناجا: ۱۸).

راه‌های تأمین تیراندازان ماهر برای گردان‌های حرفه‌ای

۱- آموزش تک‌تیرانداز

امروزه در گردان‌های حرفه‌ای برای جنگ‌های نامتقارن، تیرانداز ماهر دارای اهمیت فراوانی می‌باشد و یک عنصر مهم در تمامی گردان‌های رزمی به شمار می‌رود. تیرانداز حرفه‌ای علاوه بر اینکه در تیراندازی با کلیه سلاح‌ها مهارت دارد، می‌تواند با صرفه‌جویی در مهمات، مدت‌زمان بیشتری با دشمن درگیر شود، ولی بیشترین اهمیت آن در به‌کارگیری سلاح‌های تک‌تیراندازی می‌باشد. از وظایف مهم تک‌تیراندازان، تسلط بر زمین حدفاصل منطقه خودی و دشمن می‌باشد و هدف از این مورد به‌طور کلی مشخص کردن و محدود ساختن فعالیت، دیده‌بان‌ها، گشتی‌ها، تک‌تیراندازان و نقل و انتقالات دشمن و همچنین تضعیف روحیه آنان می‌باشد. از تک‌تیراندازان می‌توان در به تأخیر انداختن پیشروی دشمن و کشتن فرماندهان او برای مسافت‌های دور استفاده کرد (ماهنامه جنگ‌افزار، ۱۳۸۵: ۲۳). به‌عنوان مثال در تاریخ ۶۲/۸/۱۳ بین ارتفاع ۱۸۶۶ و ارتفاع ۱۹۰۴ که لشکر ۳۱ عاشورا و لشکر ۲۷ حضرت رسول(ص) عمل می‌کردند، یک یال باقی مانده بود که حدود یک تیم عراقی در آن مستقر و با تک‌تیراندازی جلو الحاق را می‌گرفتند. گروه‌های تک‌تیرانداز همواره از اعضای برجسته نیروهای مسلح به شمار می‌روند. یک تک‌تیرانداز باید روزهای خود را با آموزش و آماده‌شدن برای عملیات بگذراند.

تک تیرانداز چه آموزش هایی را باید پشت سر بگذارد؟

تیراندازی حرفه ای به خصوص تک تیراندازی در ارتش های مهم جهان به حدی مهم است که هرکدام مدرسه آموزش تک تیراندازی ایجاد کرده اند. یکی از این مدارس مهم که از اعتبار بسیاری برخوردار است، مدرسه تک تیراندازی پیشاهنگ سپاه تفنگداران دریایی ایالات متحده می باشد. این مدرسه در بین نیروهای نظامی به عنوان بهترین مرکز آموزش تک تیرانداز شناخته شده است. این مدرسه برنامه آموزشی فوق العاده ای دارد و تنها تک تیراندازان واجد شرایط می توانند وارد آن شوند. نامزدهای اندکی که برای آموزش در این مرکز پذیرفته می شوند، بهترین نیروهای واحد خود خواهند بود.

تک تیرانداز مسئولیت های بسیار سنگینی را به دوش می کشد. آنچه فرماندهان به دنبالش هستند، سربازی است که از قدرت تصمیم گیری بالایی برخوردار باشد. یک تیرانداز باید مستقل باشد و هنگام عمل باید بتواند حدس بزند که اگر فرماندهان اینجا بودند، در این مورد چه دستوری می دادند. گردان های حرفه ای نیز به چنین نیروهایی نیاز خواهند داشت.

دوره آموزشی در این مدرسه دو ماهه است. کارآموزان هر روز برنامه آموزش فیزیکی و تیراندازی سنگینی را پشت سر می گذارند. در کلاس ها، تک تیراندازان به فراگیری اصول تخمین مسافت، تنظیم اسلحه با در نظر گرفتن جهت و سرعت باد، تاکتیک های مختلف درگیری می پردازند. در طول این دوره دو ماهه، تک تیراندازها سه جزء اصلی آموزشی را پشت سر می گذارند که عبارتند از:

(۱) آموزش تیراندازی (۲) مراقبت (۳) کمین کردن.

در این مقاله به دلیل اهمیت موضوع تیراندازی، فقط به آن اشاره می شود.

تک تیراندازان ماهر بیشتر به دلیل مهارت خود در تیراندازی شناخته شده اند. توانایی زدن اهداف از فاصله ۵۰۰ متری چیزی نیست که ذاتاً در انسان وجود داشته باشد. تک تیراندازان با درک اصول پرواز بالستیک و با فهم علمی خود به مهارت تیراندازی بالایی دست خواهند یافت.

تک تیراندازان در مدرسه برای اندازه گیری دقت، آموزش می بینند؛ چرا که هرچه برد

شلیک و فاصله تک‌تیرانداز تا هدف بیشتر باشد، دقت کاهش می‌یابد. به دلیل اینکه در جریان حرکت گلوله در هوا، نیروی مقاومت باد، جهت وزش، جاذبه زمین، دمای هوا و رطوبت بر حرکت گلوله تأثیر می‌گذارد.

حتی در شرایط ایده‌آل شلیک، ممکن است اهداف در حالت زاویه‌دار یا در حال حرکت باشند. بنابراین تک‌تیراندازها باید بدانند که با این مشکلات نیز چگونه برخورد کنند.

در نهایت و با پشت سر گذاشتن تمامی آموزش‌های مربوطه، یک تک‌تیرانداز می‌تواند در هر فاصله‌ای که باشد، با دقت هرچه بیشتر هدف خود را مورد اصابت قرار دهد. تک‌تیراندازان می‌توانند با استفاده از یک گلوله ۷/۶۲ میلی‌متری و از فاصله بیش از ۶۰۰ متر با دقت و سکوت بالایی شلیک نمایند. گلوله، لوله تفنگ را با سرعتی بیش از سرعت صوت ترک می‌کند. بنابراین، صدای حاصل از شکستن دیوار صوتی یک عامل مزاحم برای تک‌تیرانداز و مختل‌کننده استتار وی خواهد بود. بنابراین تیرانداز حرفه‌ای یاد می‌گیرد که چگونه بر این مشکلات فائق آید (مجله جنگ‌افزار، ۱۳۸۴: ۲۲).

در بریتانیا، دوره‌های آموزش تک‌تیراندازی از سال ۱۹۱۷ در درون تیپ‌ها تربیت می‌شوند. در طی دوره‌ای حداقل شش هفته؛ که می‌تواند تا ده هفته به طول بیانجامد. در طی دوره شش‌هفته‌ای، اختصاص به آزمون‌هایی دارد که به کارآموز امکان یا عدم امکان دسترسی به گواهینامه تخصصی تک‌تیرانداز را می‌دهد که علامت این تخصص در صورت موفقیت روی بازوی راست دوخته می‌شود.

عمده کار تک‌تیراندازان بر دارا بودن هفت قانون تک‌تیراندازی بیان می‌شود که عبارتند از:

۱) آشنایی با تکنیک تک‌تیراندازی

یادگیری مأموریت‌هایی که ترجیحاً در مراحل مختلف نبرد به تک‌تیراندازان داده می‌شود. تسلط کامل به تفنگ‌ها و سلاح دوربرد و کالیبر بالا در تمامی وضعیت‌ها، پیش‌بینی پدیده‌های آب و هوایی، محاسبات مختلف تک‌تیراندازی در طی تاریخ، آموزش‌های ش-م-ر، ارتباطات و مخبرات، شناخت وسایل و تنظیم‌ها است.

۲) توپوگرافی و به‌کارگیری عکس‌های هوایی

استفاده از GPS، توپوگرافی نقطه استقرار، تعیین مقیاس و مکان‌یابی و منحنی‌های میزان در عکس‌برداری هوایی، همه این‌ها با این هدف آموزش داده می‌شوند که تک‌تیرانداز با داشتن نقشه، نقشه‌های توپوگرافی و تصاویر هوایی، بتواند نقشه و امکان پیشروی و نفوذ در منطقه عملیاتی را بدون کمک دیگران آماده‌سازی و عملی نماید.

۳) استتار و اختفا

این تمرین، اجازه ایجاد وضعیتی را می‌دهد که در آن تک‌تیرانداز در حال جابجایی کاملاً دور از چشم دشمن که در جستجوی اوست یا در حال نزدیک شدن می‌باشد، حرکت و موضع‌گیری نماید، بدون اینکه کشف و مکان‌یابی شود. سرباز در مدت‌زمان سه دقیقه باید قادر باشد یک وضعیت تیراندازی که امکان ره‌گیری و از کار انداختن هدف را بدهد، به خود بگیرد، بدون اینکه دیده و شناسایی شود.

۴) دیده‌بانی

در این مرحله آموزش دیده‌بانی، مکان‌یابی و یادداشت‌برداری از همه چیزهایی که در بخش دیده‌بانی قرار می‌گیرند را یاد می‌گیرد و استفاده از دوربین و تلسکوپ یک چشمی در همین برنامه آموزش است.

۵) پیشروی و نزدیک شدن

این مورد با عنوان مشکل‌ترین مبحث آموزشی مشخص می‌شود. به نظر می‌رسد که تیرانداز باید آموزش ببیند که بهترین مسیر را برای پیشروی و نزدیک شدن به هدف انتخاب کند. در طی فرآیند مخصوص، آن را نابود کند، سپس بدون شناسایی شدن از منطقه خارج شود و بازگشت نماید.

۶) شناسایی و تشخیص فاصله‌ها

در طی دوره، تک‌تیراندازان می‌آموزند که با روش‌های متفاوتی فاصله‌ها را بسنجند و به‌طور روزمره تمرین‌هایی را انجام دهند و این توانایی را در خود تا حداکثر پیشرفت برسانند.

۷) تیراندازی

تیراندازی به طریق پیشرفته مرحله‌به‌مرحله آموزش داده می‌شود و تیراندازی به اهداف متحرک و در شب انجام می‌گیرد (مجله جنگ‌افزار، ۱۳۸۴: ۲۳).

۲- آموزش تیراندازی تخصصی برای عموم نیروها

روش ویژه آموزش تیراندازی حرفه‌ای منطبق با واقعیت‌های عملیاتی در مقابل دشمن می‌باشد، به همین دلیل در برنامه آموزشی تیراندازی موارد زیر را باید در نظر گرفت:

۱) تیراندازی از مسافت‌های مختلف ۱۰۰، ۲۰۰، ۳۰۰ و ۴۰۰ متر

۲) تیراندازی در حالت‌های مختلف، ایستاده، نشسته و درازکش

۳) تیراندازی از مواضع مختلف

۴) تیراندازی در زمان‌بندی‌های مختلف

۵) تیراندازی بر روی هدف‌های متحرک و ثابت

۶) تیراندازی به صورت مانور عملیاتی واقعی

تداوم آموزش‌های مهم تیراندازی حرفه‌ای

الف) مثلث‌گیری

آموزش مثلث‌گیری جهت آزمایش چشم و خط نشانه مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۱) مثلث‌گیری بهترین روش فراگیری خط نشانه می‌باشد.

۲) مثلث‌گیری خطای چشم را مشخص نموده و از بین می‌برد.

ب) تمرین خشک

تمرین خشک که بدون مهمات انجام می‌شود، برای از بین بردن ضعف‌های تیرانداز بسیار مفید و روش آماده‌سازی روحی و جسمی و تاکتیکی تیرانداز می‌باشد.

۱) ضعف بدن با تمرین خشک از بین می‌رود و استقامت جسمانی تیرانداز افزایش

می‌یابد.

۲) ضعف عصبی با تمرین خشک از بین می‌رود و به دقت نشانه‌روی افزوده می‌شود.

۳) تمرین خشک، ضعف حالت های تیراندازی را از بین می برد و منجر به خوش فرم شدن حالت های تیراندازی می شود.

۴) تمرین خشک، کندی عمل را از بین می برد و به مهارت و سرعت عمل می افزاید.

پ) تیراندازی فرم کامل

ابتدا تیرانداز با کلیه تجهیزات انفرادی خود که شامل: اسلحه، مهمات، کلاه ایمنی، بند حمایل، فانسقه و جیب خشاب آماده انجام فرم کامل تیراندازی می شود.

فرم کامل تیراندازی در چهار مرحله انجام می شود.

مرحله اول: تیرانداز از سکوی سیصد متر به حالت درازکش سه تیر قلق (محل اصابت تیرها توسط علائم قراردادی نشان داده می شود) و پنج تیر نمره را در پنج دقیقه بر روی هدف کوچک تیراندازی می کند.

مرحله دوم: تیرانداز در روی سکوی چهارصد متر به حالت درازکش آماده می شود تا هدف بزرگ بالا برود که تنها یک دقیقه ثابت می ماند. تک تیرانداز باید از سکوی چهارصد متر برخیزد و خود را به سکوی سیصد متر برساند و به حالت درازکش پنج تیر نمره قبل از خاتمه یک دقیقه که هدف پائین نرفته تیراندازی نماید.

مرحله سوم: تیرانداز در روی سکوی سیصد متر به حالت درازکش منتظر بالا آمدن هدف کوچک می شود و با بالا آمدن هدف کوچک که تنها ده ثانیه ثابت می ماند، این عمل سه بار به صورت ده ثانیه بالا و ده ثانیه پائین تکرار می شود. تک تیرانداز باید هر بار که هدف بالا می آید، دو تیر نمره قبل از خاتمه وقت بر روی هدف کوچک تیراندازی نماید.

مرحله چهارم: تیرانداز در روی سکوی چهارصد متر به حالت درازکش منتظر بالا آمدن هدف بزرگ می ماند. در این مرحله که هدف بزرگ سه بار به صورت پنجاه و پنج ثانیه بالا و پنجاه و پنج ثانیه پائین می ماند، تیرانداز باید بار اول با بالا آمدن هدف بزرگ از سکوی چهارصد متر برخیزد و خود را به سکوی سیصد متر برساند و در حالت درازکش دو تیر نمره قبل از خاتمه وقت تیراندازی نماید و در بار سوم با بالا آمدن هدف بزرگ، تیرانداز باید از سکوی دویست متر برخیزد و خود را به سکوی صد متر برساند و به حالت ایستاده دو تیر نمره قبل از خاتمه وقت تیراندازی نماید.

ت) تیراندازی در شب

برای کسب مهارت تیراندازی در شب باید موارد زیر را رعایت کرد:

۱) پیدا کردن هدف

هر تیرانداز در شب، هدف را به‌طور مبهم می‌تواند ببیند، ولی همچنان که به هدف خیره شود، هدف کم‌کم محو می‌شود. وی در می‌یابد که چنانچه مستقیماً به هدف نگاه کند، هدف‌های سمت چپ و راست خود را روشن‌تر از هدف خودش می‌بیند. سلاح نشانه‌روی شده نیز میدان دید تیرانداز را سد کرده و یا هدف را تاریک می‌سازد. برق دهانه لوله نیز به‌طور موقت تیرانداز را کور کرده و سرعت تیرانداز را کند می‌سازد.

در آموزش تیراندازی شبانه به تیرانداز آموخته می‌شود که به مقدار زیادی به مشکلات موجود در پیدا کردن هدف از طریق آموزش در دید شبانه فائق آید، وی می‌آموزد که چشم‌های خود را در شب با تأثیر بیشتر به کار ببرد.

۲) نشانه‌روی

در بهترین شرایط روشنایی در شب از وسایل نشانه‌روی تفنگ نمی‌توان استفاده کرد. بدین ترتیب باید تیرانداز با وسایل نشانه‌روی در شب از قبیل انواع دوربین‌های دید در شب آشنا شده و از آنها بتواند استفاده نماید.

ث) استفاده از مواضع مناسب

در این مرحله تیرانداز باید یاد بگیرد که در آفند و پدافند چگونه از مواضع طبیعی و مصنوعی استفاده نماید.

۱) مواضع تیرانداز در کوهستان در مرحله آفند (حمله) می‌تواند در میان شکاف‌ها و شیارها و یا تخته‌سنگ‌های بزرگ که دارای پوشش و استتار مناسب است، انتخاب شود و در مرحله پدافند می‌توان در صورت نداشتن فرصت با استفاده از همان عوامل طبیعی و تعدادی کیسه‌شنی سنگری محکم بوجود آورد.

۲) تیرانداز در مناطق تپه‌ای و ناهموار در مرحله آفند می‌تواند از یک برآمدگی و یا گودال کوچک و یا چنانچه در منطقه درخت باشد، از یک تنه درخت به عنوان سنگر و مواضع

استفاده کند. در مرحله پدافند در صورت نداشتن فرصت، می‌تواند پشت یک برآمدگی و یا تنه درخت و با استفاده از عوامل طبیعی و وسایلی که در اختیار دارد، سنگری مناسب ایجاد نماید. (۳) در دشت و مناطق هموار در مرحله آفند تک‌تیرانداز می‌تواند از هر عامل طبیعی غیرطبیعی مانند گودال‌های انفجار و اجساد نفرات استفاده کرده و یا همراه خود چند گونی خالی برده و در منطقه مناسب آن‌ها را پرکرده و پشت آن‌ها موضع بگیرد. در مرحله پدافند باید در پشت خاکریز و یا محل مناسب دیگری که حداقل آتش دشمن روی آن باشد، انتخاب کرده و سنگر محکم و استتار شده‌ای ایجاد نماید.

(۴) تیرانداز در شهر و مناطق مسکونی به راحتی می‌تواند از هر عاملی مانند جوی، جدول خیابان، ماشین، درخت، ساختمان و وسایل متفرقه موجود در خیابان در جهت استتار و پوشش خود استفاده کرده و پشت آن موضع بگیرد و تیراندازی نماید (مرکز تحقیقات نظامی آموزش نظامی سپاه، ۱۳۶۳: ۵۰).

روش تحقیق:

اطلاعات موردنیاز پژوهش به صورت میدانی - کتابخانه‌ای گردآوری و به شیوه توصیفی - تحلیلی به بررسی داده‌ها پرداخته شده است.

تجزیه و تحلیل و نتیجه‌گیری

با توجه به وظایف و مأموریت‌های گردان‌های حرفه‌ای از لحاظ خودکفایی و صرفه‌جویی در مهمات که یکی از وظایف مهم آن‌ها می‌باشد، باید آموزش جنگ‌افزار نیروها به گونه‌ای باشد که کلیه آن‌ها مهارت به‌کارگیری سلاح را کسب نمایند. به‌عنوان مثال نیرویی که به همراه خود حدود ۱۵۰ فشنگ حمل می‌کند، باید بتواند در شرایط بحرانی که ممکن است مدت‌زمان طولانی به طول انجامد، حداکثر بهره‌برداری و مقاومت را بنماید و همچنین با توجه به‌کارگیری تجهیزات پیشرفته دشمن مانند بومرنگ که در مدت‌زمان سه ثانیه می‌تواند محل تیراندازی را پیدا کرده و علیه آن اقدام نماید، بنابراین تیراندازان فقط فرصت شلیک یک تیر را خواهند داشت و باید سریعاً تغییر موضع دهند. تیراندازان باید به شیوه‌ای آموزش ببینند که قادر باشند از دور دشمن را مورد هدف قرار داده و برای حفظ جان خود از اقدامات سریع دشمن از

اصول استتار، اختفاء و پوشش به خوبی استفاده کرده و علاوه بر صرفه‌جویی در مهمات در روز و شب و شرایط آب و هوایی مختلف به اجرای تمامی مأموریت واگذاری اقدام نمایند؛ بنابراین پیشنهادات زیر ارائه می‌گردد.

پیشنهادها

- ۱- تغییر اساسی در طرح درس‌های آموزش جنگ‌افزار در آموزشگاه‌های سربازان وظیفه، درجه‌داران و دانشکده‌های افسری.
- ۲- افزایش کارهای عملی، میدانی و صحرایی و افزایش ارزش‌گذاری آن نسبت به دروس تئوری.
- ۳- تشکیل پرونده برای تداوم آموزش‌های تیراندازی برای نیروهای نظامی.
- ۴- تجهیز میدانی موجود به امکانات و تجهیزات پیشرفته تیراندازی.
- ۵- تداوم تمرین‌های تیراندازی در شرایط آب و هوایی مختلف و از همه مهم‌تر در شب.
- ۶- صدور گواهینامه‌های تیراندازی و درج در پرونده برای ارتقاء درجه.
- ۷- ساخت سالن‌های تیراندازی بادی و خفیف برای تداوم آموزش.
- ۸- برگزاری تمرین‌های عملی و میدانی شبانه.

منابع و مأخذ

- ۱- الماسی، حسین. (۱۳۸۵) مدیریت پیاده طرح و عملیات نرسا. مصاحبه
- ۲- جنگ افزار (۱۳۸۴). ماهنامه جنگ افزار. تهران: شماره ۱۰.
- ۳- جنگ افزار (۱۳۸۵). ماهنامه جنگ افزار. تهران: شماره ۲۵.
- ۴- رستمی، محمود. (۱۳۷۸). فرهنگ واژه‌های نظامی. تهران: ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران.
- ۵- ستاد مشترک سپاه. (۱۳۸۲). آیین‌نامه به‌کارگیری گردان‌های حرفه‌ای.
- ۶- صدری‌افشار، غلامحسین؛ حکمی، نسرين؛ حکمی، نسترن. (۱۳۸۱). فرهنگ معاصر فارسی. چاپ سوم. تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.
- ۷- کرمانی، داود، (دوشنبه ۲۲ مرداد ۱۳۶۶)، صبح صادق.
- ۸- مرکز تحقیقات نظامی آموزش نظامی سپاه. (۱۳۶۳). اسلحه.
- ۹- مصطفوی، حاتمی. (۱۳۸۴). ماهنامه جنگ افزار. تهران.
- ۱۰- معاونت آموزش ناجا، آموزش تک‌تیرانداز.
- ۱۱- معاونت آموزش نیروی زمینی سپاه. (۱۳۷۷). تفنگ تک‌تیرانداز دراگانوف. تهران
- ۱۲- معاونت آموزش نیروی زمینی سپاه. (۱۳۸۱). سلاح‌کشی
- ۱۳- نعمتی، محمدرضا. (۱۳۸۳). جنگ‌افزارشناسی. چاپ ششم. تهران: مرکز فناوری آموزشی نرسا.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی